

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za pol leta " 3.—; " " 4.50 "
za četrt leta " 1.50; " " 2.25 "

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne osira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Kokopisi se ne vračajo.

Oglasni in oznanila se računajo po 8 nov. vrstica v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije se prosto poštno.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

1 V Edinost je moč.

Vabilo na naročbo.

S 1. julijem začne II. polulete XIV. tečaja našega lista. Vabimo zatorej naše gg. naročnike, da svojo naročbo o pravem času obnove, da ne nastanejo neredi v pošiljanju lista.

Opozorjamo ob enem gg. naročnike, kateri svojega dolga doslej niso še poravnali, da svoje dolžnost čim prej storijo.

Cena listu je:

za vse leto . . . . gl. 6.—
za pol leta . . . . gl. 3.—
za četrt leta . . . . gl. 1.50

V drugem poluletku bomo nastojali, da list čim bolj popolnimo ter ga storimo zanimivejšega in priljubljenejšega našemu občinstvu. Prinašali bomo dobrih člankov, gospodarskih in polit. razprav, natančna tržna in borzna poročila; imamo tudi pripravljeneh raznovrstnih izbornih podlistkov. Doba v prih. poluletku bode tim zanimivejša, kajti vršile se bodo v njej deželne volitve v Trstu, v katerih bomo natančno poročali. Vabimo tedaj slov. rodoljube, da naš list tudi gmotno podpirajo in širijo. Stare naročnike prosimo, da nam še dalje ostanejo zvesti ter poravnajo, ako imajo še kak dolg pri upravnistvu; nove pa, da naročivši se zajedno tudi plačajo.

Upravnistvo „Edinosti“.

Potreba slov. otroškega vrta na Greti.

I.

Vsem je pač znano iz opisov v listovih in po lastnem prepričanju s kako zagrizenostjo se zaganjajo naši sodeželani Italijani v naš narod. Tržaški okoličan jim je ubog trpin, kateremu ne privoščijo niti, da se omika v njegovem lastnem jeziku temveč povsod, kjer le morejo, silijo mu laščino. Znano je tudi, da slavni magistrat v Trstu pri vsej svojej zagrizenosti in strogo italijanskemu duhu, vendar trpi še v nekaterih učilnicah v okolici deloma

PODLISTEK.

Slepec v boulognskem gozdu.

Francoski spisal Leon Guerin; prevedel I. Trošt. II.

Nekega večera bila je vsa družina zbrana v sobi okolu dobrodejnega ognja. Honorina je sedela na starčevih kolenih ter se igrala z njegovimi belimi kodri; gospa Senanska povzame besedo, rekoč: „Dragi starček, če bi se ne bala, da me imenujete neoprezno, prosila bi Vas neke usluge; prosila bi Vas, da nam pripovedujete dogodbe svojega življenja, kajti povem naravnost, da sem čestokrat mislila, poslušajte Vaš govor, da niste bili vedno v tako žalostnem položaju.“ — „Da, da, dobri prijatelj, pripoveduj nam svoje dogodbe,“ silila je Honorina. — „Drage volje, odvrne starček; ti dogodki vzbujajo v meni pekočih bolesi, toda prikrival je bodem v svesti tolikih znakov ljubavi, s kojimi me obsipljete sleharni dan.“

„Nisem bil vedno sam na svetu, zdelo se mi je, da tudi nisem rojen za to, kar sem. Smel sem misliti, če uže ne na milo usodo, vsaj na srečo: obe sta me na mah zapustili. Moja rodbina bila je spoštovana.

slovenske razrede, deloma pa po nekoliko ur učenja v slovenskem jeziku.

One uže tako redke slov. razrede pa pri tem išče, da jih polagoma nadomesti z laškimi ter v zadnje privleče vso deco kateregakoli rodu in jezika. To pa dela pod pretvezo, da v dotičnih krajih bivajo tudi italijanske družine ter da mora tudi njim biti pravičen. Kakšne pravice pa ve magistrat deliti, to ve vsakdo, ki ima z njim opravka, samo nekateri naših ljudi so še tako zaslepljeni, da nočejo uvideti krivice ter vedno še pričakujejo od mestne gospode polno mesa v tem ko ima ista prazne lonce.

Enako je magistrat počel tudi v Rojanu. Od nekdanj bila je v tem okraju slovenska ljudska šola s tremi razredi. Pred nekoliko leti osnoval se je četrti razred, popolnoma laški. Da bode ta imel kolikor mogoče moči in učencev, ustanovila se je tudi laška paralelka tretjega razreda; na to se je razdelil v dva četrti laški razred itd. Prej so imeli tamošnji prebivalci še precej dobro trirazrednico v slovenskem jeziku, sedaj imajo pa zmešano učilnico, podobno bolj babilonskemu stolpu nego šoli.

Kje so pa v Rojanu laške družine? O teh ni tam ni duha ni sluha, samo sem ter tja biva tu ali na Greti kak uradnik, koji pa svoje otroke pošilja v meščanske šole; ostalo ljudstvo je, ali okoličansko-kmetско ali pa so železnični in drugi delalci s svojimi družinami — vsi slovenskega rodu.

Razvidno je, da se je tu po krivici vsilila italijanska šola, kajti ves živelj je slovenski in vanjo zahajajo zgolj slovenski otroci.

Morebiti se je ustanovila italijanska šola v Rojanu za to, ker je očita potreba, da se slovensko ljudstvo priučiti laščini brez katere ne more izhajati? To je napačna misel, ki se lahko rodi samo v plehkkih možganih strastnih slovenskih so-

vražnikov in nekaterih naših zaslepljenec. Mi trdimo uprav nasprotno, kajti prepričani smo brezmiselnosti te trditve.

Prašamo te, dragi okoličan in slovenski občan Trsta, kam se lahko podaš z laščino? Potreben si res kruha in zaslužka, ali — ako nočeš gladu poginoti — v Italijo si tega ne bodeš šel iskat, saj tam doli sami stradajo, da postajajo črni. Odprta ti je samo Avstrija, po kojej stanujejo večinoma slovanski tvoji bratje, katere ti umeš. Prekorači openski vrh in nikdo te ne bode več laški nagovoril ampak slovenski. Se li morda bojiš, da si ne dobiš v Trstu zaslužka? Tukaj si v domačej hiši; od pravcev so tod bivali Slovani in ista vlada pripoznava slovenstvo teh dežel; naš jezik ima tod ravno toliko pravice kakor italijanski in nikdo ne more več tega tajiti. Samo deželna vlada je po krivičnih okolnostih prešla v roke strastnemu sovražniku — ali to je le začasno; razmere v Trstu postajajo nevarne iste vladni in brez dvojbe tuhta zadnja pomočkov. Pokazalo se je veleizdajstvo sedanjih gospodarjev v Trstu in v bližnji bodočnosti iskalo se bode dobrih pomočkov, da se protiavstrijski val zajezi.

Čemu bi tedaj se učili laščini? čemu bi še mi pomnoževali vrste avstrijskih nasprotnikov? Prevladujočej laškej stranki na magistratu širjenje italijansčine ni smoter poveljati italijanski narod, ampak onstranskim bratom pokazati, da je Primorska italijanska dežela, koja čaka odrešitve. Zadnji pojavi jasno pričajo o veleizdajstvu Irredente, za čije zlobne čine magistratni organ „Indipendente“ ni nahajal druge graje nego „brezmiselne otročarije“.

S tem, da gojimo v svojej sredi laščino, izjavljamo se pred vsem prijatelje one stranke, ki se odlikuje osobito po svojem protiavstrijskem mišljenju ter nevede pomagamo rovati proti državi; dalje delujemo v svojo največjo duševno škodo, kajti naša deca ne da bi se v šoli pri-

učila čemu koristnemu za življenje. — kar se edino more zgoditi na podlagi materinega jezika — mori se duševno ter iz šole prišedši po pet letnem obiskovanju, navadi se za silo brati in pisati italijansčino, vse to pa nepopolnoma in brezuspešno, kajti prekmalo vse pozabi. Slednjič delujemo tudi proti lastnim interesom, pravicam in dolžnostim.

Ustavni zakon in najstarejša zgodovina zatrjuje, da so tod bivali in še vedno bivajo Slovenci. Naš jezik ima iste pravice kakor drugi jeziki. Le iskati nam jih treba in zahtevati. Dokler pa bomo zaspano in mirno gledali od strani ter puščali, da nam Italijani nastavljajo šole in učitelje, uradnike in župane ter jih mastno plačujejo z našim težko pridobljenem denarjem, sovražniku bode vedno bolj greben raste in nastavl se bo v našej hiši kot gospodar, mi pa ostanemo istinito njegovi sužnji!

Do enacih misli nas napotujejo žalostne razmere, ki vladajo po tržaškej okolici sploh.

Tudi v četrtem okraju, namreč v Rojanu, na Greti in v Barkovljah zasejal je sovražnik svojo ljuliko. Osnoval je namreč na rojanskej šoli celoma laške razrede in v Barkovljah podpolno laško dvorazrednico. Ali s tem ni bil še zadovoljen.

Da doseže najvišjo stopinjo svojega narodno moralnega delovanja, pridružilo se mu je rudeče lahonsko društvo „Pro patria“ ter na Greti osnovalo otroški vrt ali zabavišče, v katerega se sprejema deca vsake narodnosti, ter neumiljeno raznaroduje in polaščuje. Da imenovani vrt neizmerno dosti škoduje v duševnem oziru slovenskemu življu v IV. okraju, tega nam ni treba posebej poudarjati. Znano je, da so tod nastanovljeni večinoma delalci pri železnici in manjši uradniki, siromašno ljudstvo ki se z velikim trudom in muko bori za vsakdanji kruh. Ne samo oče temuč tudi mati je čestokrat prisiljena od-

Tisoč zmedenih idej se mi je podilo po možganih.

Udal sem se mirno volji Božjej.

Nisem pa imel dovolj moči, da bi bil prestal v ječi preiskave in še te žalosti; zdravje se mi shujša, zbolel sem nevarno. Ozdravši zgubil sem vid. Bilo je nekaj časa pred smrtjo Robespierre-vo. Mislili so: sedaj slepec ne more škodovati republik in so me izpustili. — Zaman je bilo zasledovanje, kam sti neki zginili žena in hči moja; nikakih vesti nisem mogel dobiti o njih. Nič več nisem imel, ni sorodnikov, ni prijat ljev, ni sreče. Moral bi bil beračiti. Kupil sem bil z nekaterimi asignati, ki so mi bili še ostali, psa in slabe gosli. V času obilnosti naučil sem se bil igrati na to godalo, ne da bi bil mislil, da mi bode kedaj edina podpora. Nastanil sem se bil nekoliko od Passy, na robu boulognskoga gozda v onej revni koči, od koder ste me bili pozvali oni dan, prišedši, da me popeljete v svojo gostoljubno hišo. Ostalo Vam je znano.“

Mej pripovedovanjem videti je bilo večkrat, da je gospa Senanska izredno ganjena. Ko je slepec nehal govoriti, vglobila se je v globoko meditacijo. Slednjič reče slepcu:

načelniki rovanja imel sem prijatelje; hvala njim, moja soproga dobila je dovoljenje, da me sme hčerka obiskovati v ječi.

Prvikrat ko sem jo videl po tako žalostnej počitvi, pozabil sem takoj vse trpljenje. Pritisnil sem jo na prsa, na srce, objemal jo v joku in veselju . . . onesvestil sem se! . . . Pozdravila me je v svojem in svoje matere imenu, ostala pri meni dve uri ter se ločila, rekoč: „Na svidenje prihodnji teden!“ Osrečila me je za dolgo časa: lahko sem čakal osem dni. Razven tega mi je pomagala tudi preizvrstna misel moje soproge, da mi je poslala nekaj dobrih knjig, tešiteljic v vsakej nesreči, prijatelj, koji Vas ne zapuste ni ne prevarijo nikdar.

Do konca l. 1793., do smrti Ludovika XVI. nadaljevali so se pohodi moje hčerke. Potem preteče teden, da je ne vidim; potem drugi, tretji . . . Bil sem, kakor da me je strela zadela. Kam je neki prešla? Kam njena mati? Ali ne živiti več? Morda sta pali pod krvnikovo sekiro? Toda ne, moja smrt, na mah gotova, bila bi zadostila. Morda sti bili prisiljeni se izseliti, ne da bi me bili mogli o tem obvestiti?

Imel sem na dvoru Ludvika XVI. častno službo; kot državnik užival sem vse spoštovanje in priznanje: bil sem srečen; kot zasebniku bila je moja sreča še večja. Mlada, lepa deklica uživala je vse moje zaupanje kakor tudi jaz njeno. Da bi Bog še bolj utrdil prijetne vezi med nama, dal nama je hčerko, najljubeznivejšega otroka in najbolj vrednega najine ljubezni. Prvih deset let najinega zakona minilo je v veselju in največjem miru: nobena meglica nama ni motila čistega obzorja; toda na mah se stemni in skoraj ni bilo okolu naju kot gosta tema. Revolucija, koje prihod smo čutili kot grom iz daljave, revolucija izbruhne: Francija je promenila lice. V tej borbi starih idej proti novim, naravnost, da smo smatrali kot sovražnike vse one prijatelje, koji so bili rovarji.

Objavili so me sumljivim ter odločili v prognanstvo. Bilo je koncem leta 1792.; izrgali so me iz rok soprogi in hčerki; peljali so me daleč od njih: v ječo. V nesreči me je težilo to, da so mene samega odvedli. Mojej soprogi in hčerki ni nikdo učinil zla; da si se je vlada polastila mojega premoženja, vedel sem, da imata še pomoči proti potrebi. Tudi med

daljiti se ves dan od doma ter si iskati za-
sluška. Naravno je, da svoje mnogošte-
vilne dece ne more puščati doma same
niti nema osebe, ki bi jo nadzorovala v
odsotnosti starišev. Otroški vrt jim je pri-
šel tedaj kakor navlaš; tu je prava otro-
čarica kamor pripeljejo matere zjutraj
svoje majhne otroke ter jih nazaj vdobe
na večer.

Laška gospoda jim preskrbi celo ži-
veža in revnejšim tudi obleke ali za to
tirja od njih največjih zahtev namreč na-
rodnost in moralnost. Obe ti last-
nosti, kateri povzdigujejo človeka ter ga
ločiti od neumne živali, v onej šoli se
vdušijo liki majhen mrčes.

Laški otroški vrtovi so prave „frama-
zonske lože“ za nevedno deco, katera
srka polagoma, strup v občutna otročja
srčica ter kazi svoje duševno in telesno
nav. Tovarnice so, ti vrtovi, ali fabrike
v katerih se pretvarjajo slovenski otroci v
odpadnike od naroda pri tem pa
tudi sovražnike vere in moralne
pokveke.

Slovanske matere se tedaj začasno
odkrižajo vsak dan skrbi za lastno deco,
a pri tem ne pomislijo, da pošiljajo v
šolo pohujšanja in raznarodenja sad last-
nega telesa, za katerega bodo edino one
pred Bogom odgovarjale.

Da je temu tako dokažemo v prihod-
njem članku.

Politični pregled.

Notranje dežele.

22. t. m. sešle so se avstro-ogerske
delegacije. Voljeni so predsedniki, pod-
predsedniki in perovodje, izbrani odseki,
razdeljeni referati in delo se je začelo.
Predložen je uže skupni državni proračun
za leto 1890. Iz tega je razvidno, da bo
prihodnje leto treba 144 milijonov v po-
kritje skupnih stroškov. Od teh potrosilo
se bo nad 125 milijonov za vojsko in
sicer 114,158.578 gld. za stalno vojsko in
11,244.077 za mornarico. Potrebščina za
stalno vojsko je letos na prvi pogled
manjša nego lansko leto, in ako letošnje
potrebščini prištejemo še doplačila k lan-
skemu proračunu, so si stroški obeh let
enaki. Redni stroški za vojsko se množe
v istej meri, kakor naša brambona sila
raste. Vsako leto nam prinese izrednih
stroškov, bodisi da je treba ustvariti nov
polk, ali vpeljati novo orožje, kakor na pr.
puške-repetirke, za katere je vojno mini-
sterstvo izdalo uže nad 37 milijonov. Za mi-

„Gospod, kako se je zvala Vaša
hčerka?“

„Kakor ta-le angelček,“ odvrne star-
ček pritiskivši malo Honorinico na prsa.

„In Vi, gospod, kako se zovete?“

doda gospa Senanska s tresočim glasom.

„Honorij pl. Serigny.“

„Moj oče! moj oče!“ zaupije gospa
Senanska, „Vas sem našla! Oh, hvala
Bogu, ki je vporabil roko moje hčere v
to, da je Vas vrnil našim srcem.“

Presrečni starček je objel gospo Sen-
nansko ne hotoč verjeti tolike sreče. Kmalu
so se bili vse domenili. Po smrti Ludo-
vika XVI. začeli so zopet ljudi zapirati.
Gospa pl. Serigny in njena hči bili sti
prisiljeni nagloma bežati. Pismo, ki je go-
spoda pl. Serigny obveščalo o tem, ni mu
bilo oddano. Za to pa tudi ni ničesar
vedel o tem, kar se je zgodilo.

Gospa pl. Serigny umrla je kmalu v
prognanstvu. Njena hči je bila vsprejeta
v družino gospoda Senanskega, koji jo je
pozneje zaročil s svojim sinom. Ko so se
prognancem zopet otvorila vrata v Fran-
cijo, vporabili so pomiloščenje ter storili,
kolikor le možno, da bi zvedeli, kje neki
je gospod pl. Serigny, toda vse zaman.
Zgoditi bi se bilo moralo čudo, da bi jim
odvzelo otožnost, koja jim je to prouzročalo.

To čudo se je ravnokar izvršilo.

nistrovanja grofa Bylandta porasli so redni
vojni stroški za 11 milijonov! A tudi pod
sedanjem vojnim ministrom baronom Bauer-
jem so v dveh letih poskočili uže za 3
milijone! S tem pa nismo še dosegli
vrhunca, kajti vojno ministerstvo je odlo-
čilo oborožiti konjico s karabinami-repetir-
kami, pomnožiti topničarstvo za 14 teških
baterij itd. Vse to pride v redni proračun
in stroški bodo čedalje večji. Neumorno
dela tudi mornarski oddelek vojnega mi-
nisterstva in stroški za mornarico rastejo
še v večji meri. Tolaživo je le to, da
vojni minister letos ne zahteva toliko iz-
rednih kreditov nego druga leta. To je
tolaživo iz dveh razlogov, iz gospodar-
skih ozirov in iz političnih, ker nam ne-
kako jamči, da se nam v bližnji bodoč-
nost, ni bati nevarnosti. Vseh politikov
oči so uprte na Dunaj; vse čaka na Kal-
nokyjevo govor, kateri, po mnenju dunaj-
skih novinarjev razbistri položaj. Nekateri
listi vedo že naprej povedati, da bode Kal-
nokyjevo govor v vsakem obziru markanten
odločen, da jasno opiše odnošaje mejnašo
in sosednimi državami. Posebno glede
Balkanskih razmer hoče baje grof Kalnoky
brez okolišev povedati svoje mnenje in
točno opisati stališče naše države proti
Rusiji in Balkanskim državicam. O tej
priliki se dunajski Šmoki prav razjarjeno
zaganjajo v Rusijo, Srbijo in Črnogoro ter
se delajo, kakor bi hoteli vse žive po-
žreti. Kaj nam minister Kalnoky pove in
ali vstreže dunajskim in peštanskim novi-
narjem, o tem prihodnjič.

Poljaki v Galiciji postopajo proti
Rusom tako, kakor so nekđaj in deloma
še dan danes Lahi v Istri proti nam in
hrvatska vlada proti opozicijalcem. Vse
zavedne in odločne moče, ki bi glasovali
in agitovali proti graščakom in njih zavez-
nikom s praznimi izgovori zapirajo, da
potem sami delajo, kar hočejo. Na volil-
nem shodu v Lvovu je poslanec Romanović
točno opisal to poljsko gospodarstvo v de-
želnem zboru ter z ostrimi besedami ob-
sodil njih absolutizem v sklepni zakonu.
Vsak gališki deželni zakon je zasuv-
kan tako, da hujše zadene kmeta nego
graščaka. Za predloge ruske levice, se
poljska večina ni še nikdar zmenila ter
stopa navadno preko njih na dnevni red.
Ker je je pa Romanović mnogokrat spravi-
l vendar le v zadrego, odkrižali so se ga s
tem, da so ga s kakim ničnim izgovorom
izključili za več sej iz zbornice. No to ne
pojde večno dalje, narod se probuja, ruski
kmet se čedalje bolj zaveda in tudi poljski
seljak se je začel gibati ter si prizadeva,
otresti se plemenitaškega gospodstva. Uže
letos stopi levica pomnožena in ojačena v
zbornico v kljub vsemu nasilstvu graščakov,
in morda ni daleč ura, ko tudi njim od-
poje za vselej!

Vnanje dežele.

„Nord“ glasilo ruskega vnanjega
ministerstva piše, da je ves hrup, ki ga je
zagnalo avstro-ogersko novinstvo sama
gola borzna spekulacija, brez vsake realne
podloge. Kar se piše in kriči o ruskem
oboroževanju ob avstrijske in nemške
meji je pretirano. Rusija oborožuje v to-
likej meri, kakor je svoje dni natanko
povedal „Ruski Invalid“ nič več. Rusija
je bila in bode vedno za to, da se ohrani
mir. Nevarnost torej ne preti od vshoda,
a na zapadu tudi ne, saj je Francija po-
polnoma mirna ter ne skrbi za drugo nego
za razstavo. „Nord“ maha o tej priliki
tudi po Crispiju, ki si je prizadeval Fran-
cijo počrniti pred svetom, češ, da hoče
zlorabiti stoletnico francozke revolucije ter
delati mejnarodno propagando.

Vse časopisje se bavi s Srbijo. Ne-
davno zaplenili so v neki belogradske tiskarni
proglase, s katerimi pozivljejo avstrijske
Slovane zlasti Srbe naj se spuntajo in
združijo s Srbijo. Ta puntarski proglas je
prinesel v tiskarno nek sotrudnik napred-
njaškega glasila „Videlo“. Naprednjaki
sedaj taje, da to ni res in da tudi ni mo-
goče, da bi kak sotrudnik „Videla“ stal z

ono tiskarno v zvezi, v kateri se je za
časa zadnjih neredov najbolj ščuvalo proti
naprednjakom. Nemški listi pišejo ta pro-
glas na rovaš radikalni stranki in Rusiji.
Vsa stvar pa ni tacega pomena, kakeršnega
jej pripisuje židovsko-liberalno časopisje
„Vossisch Ztg.“ piše v nekem dopisu iz
Belegagrada, da je v srbske prestolnici di-
nastično vprašanje na dnevnem redu ter
da se to javno na ulicah in v gostilnah
pretresa. Za časa Milanove vlade, je za-
dela huda kazen onega, ki bi se bil drznil
le omeniti ime črnogorskega kneza ali pa
Karagorgjeviča, dan danes vsak slobodno
pretresa vprašanje, ostanjejo li Obreno-
vići na prestolu, ali pa preide srbska
krona na enega višje imenovih dveh kne-
zov. Temu dopisu se pač uže od daleč
vidi, da je spisan za to, da „vzbuja za-
nimanje“.

Kneza Koburga je poprijela muha,
da tudi on drži „govorance“. Ta prilika se
mu je ponudila pri odhodu srbskega po-
slanika iz Sofije. Knez je dal veliko go-
stijo ter odhajajočemu zastopniku srbske
vlade napil, „da ga stem vidno odlikuje“,
kakor je sam rekel, za njega zasluge, ki
si jih je pridobil za dobro sporazumljenje
obeh sosednih držav. Te mu je še dodal
vročo željo, da Bog ohrani mladega kralja
Aleksandra I. in kraljevi rod Obrenovičev.

Na Francoskem se republikanske
zmerne stranke čedalje bolj bližajo. Jules
Ferry izustil je te dni velik govor, s ka-
terim se bavijo vsi francoski listi, ker je
izkušeni državnik izrazil željo, da bi se
republikanske stranke bližale ter je videti,
da se tudi oportunisti udajejo. Jules Ferry
obsoja zahtevanje radikalcev, da se ustavo
revidira, v tem in pa v cerkvenem vpra-
šanji se Ferry ne bode mogel nikdar spo-
razumeti z radikalcem a še manj z intran-
singenti. Ferry z ostrimi besedami obsoja
postopanje generala Boulangerja in njegove
stranke.

O razmerah na Angleškem je
govoril te dni nek znamenit diplomat ter
rekel, da je nemogoče, da bi vlada mogla
kedaj vstreči irskim zahtevam. Irci hočejo
svoj parlament in celo svojo upravo. Ako
vlada njim kaj tacega dovoli, oglasijo se
lahko tudi Škoti in sedaj zjedinjena An-
glija bi imela tri parlamente. To bi bilo
slučno severno-amerikanskim zjedinjnim dr-
žavam, a za angleške razmere ni prikladno.
Ta govor je bil naperjen proti ljudstvu,
ki si prizadeva, priboriti tlačnim Ircem
pravice, ki jim grede, katere jim pa oholi
in zelo liberalni Angleži kratijo.

O nemško-švicarske razmeri
piše „Standard“, da se Švica nikakor ne
more odreči svojji pravici, dajati zavetje
ubežnikom zaradi političnih hudodelstev.
To pravico si mora Švica čuvati ter jo
briniti, ako bi druge države prav s silo
navalile na njo, česar pa ni pričakovati.
Ruski listi se malo bavijo s tem vpraša-
njem ter so na strani Švice.

Italijanska zbornica se razide
prve dni julija meseca. Do tega časa ostane
kraljeva družina v Rimu.

DOPISI.

V Škrednju, dne 16. junija. *) Žalostne
a resnične dogodke moramo ti „draga
Edinost“ poročati iz naše vasi. Iz vseh
dopisov od nas véla je, akoprav ne v vseh
ozirih, neka hvala, katere dopisnik zares
ni pretiraval, posebno gledè naše cerkve.

A žalibog danes tudi on molči, kajti
gotovo bi ne mogel svojega čuta popol-
noma zadovoljiti.

Dandanes je v naši vasi v vsakej
borni koči ali v premožnejši hiši, za vsa-
kim voglom, v vsakej družbi, v krémah

*) Dopis smo kolikor možno ublažili, ker
zdel se nam je preostrog in ker ne radi vidimo
razpor mej našimi žalibog uže preveč razteles-
nimi okoličani. Kder nam pa gre proti sovra-
žniku našega jezika, pripravljani smo ga odločno
briniti. Op. Ur.

in na prostem le ena govornica; in marsi-
kdo v sklepu pogovora misli z glavo
majaje marisikaj o naši cerkvi in nje-
nih predstojnikih.

Uzroki tega besedovanja so pa sledeči:
Nedolgo tega se je kar čez noč rodil
nov cerkveni starešina, ne da bi bil vo-
ljen od župljanov, kakor po starem obi-
čaju in kakor isto predpisujejo menda
cerkvena pravila. Ni se to še popolnoma
pozabilo, zopet so bili na enkrat stari cer-
kovniki odstranjeni, tudi brez naznanila
župljanom; in vendar cerkovnike le-ti pla-
čujejo.

Nabiralo se je potem med vernimi
župljani za novo nebo v cerkvi (baldačin);
skupila se je precejšnja svota, da bi mo-
ralo po našem menjenju denarja še preosta-
jati ali računa preostanka nismo videli.

Imeli smo tudi v naši cerkvi lep ka-
tafalk, katerega je podarila družina po-
kojnega Tonello, ali zdaj katafalka ni več
videti, niti živa duša ne ve kje se nahaja.

Neki pobožniki so nabrali lep zne-
sek za katerega so kupili 12 sveč, hoteli jih
podariti v čast Materi Božji; ali slednje
se jim je zabranilo in sveče, ne da bi go-
rele v naši cerkvi, v koji namen so bile
kupljene, gorele so v kapucinske cerkvi
v Trstu!?

V obče je bilo ostro prepovedano,
donašati daril za cerkev; kdor je mislil
kaj podariti, je moral to storiti s primer-
nimi novci. Od kdaj pač je postava, da
se cerkvi razun denarja ne sme nič podariti?

V naši cerkvi je bila pri vsakej
sveti maši v navadi le jedenkrat pobirati
miloščino (almožno); ako je trebalo več
denarja, pobirala se je miloščina po dva-
krat dokler se je nabralo zadosti. Vse to
se je pa javno oznanilo, da so verniki ve-
deli, za kaj treba toliko denarja; ko je
bila potrebna svota skupaj, se je zopet
oznanilo, da se od zdaj naprej ne bode več
pobirala druga miloščina. Sedaj se pobira
po dvakrat pri vsakej sv. maši.

Upeljala se je v cerkvi tudi posebna
skrinjica v katero se stavljajo milodari za
maše v prid vernim dušam v vicah.

V enak namen se je nabiralo tudi ob
Vseh svetih na pokopališču.

Osnovala se je tudi družba sv. reš-
njega Telesa, za kojoj se tudi nabirajo
doneski vernikov.

O božiču, o sv. rešnjem telesu itd.
je navadno poljubovanje (ofer) za cerkvene
potrebe.

Pri božjem grobu gorelo je druga
leta na dveh prav velikih svečnikih 24
sveč, koje so prav pristojale takemu bo-
žjemu grobu, letos pa so gorele oljnate
lučice za katere se je olje nabralo med
župljani.

Napravile so se o božiču jaslice, kjer
je bila isto tako pušica za nabiranje mi-
lodarov; v velikem tednu je bilo v cerkvi
razpostavljeno sv. razpelo in poleg njega
zopet pušica. O vsem tem nabiranju pa
nemamo nikacega računa.

Ali pustimo to, da bi le druge reči
še ne bile na dnevnem redu, ker ako bi
zgoraj navedena objava koga kaj zanimala,
imamo še nekaj boljega za prilogo.

Pred letom dni učili so se pevci neko
pesem: Salve regina sè slovenskim tek-
stom, ali na enkrat je bila ta pesem pre-
stavljena v latinski jezik; druga pesem,
Rocijeva „Ave Marija“ zahtevala se je v
laškem tekstu, in dolgo se je kljubovalo,
da se je to slednjič v latinščino prevedlo.
Žalostno je, da se mora uprav v naši
vasi v laškem jeziku v cerkvi peti! vrhu
tega slišal se je celo laški govor — v
škedenjski cerkvi.

Od prve nedelje meseca maja sem,
ne sliši se več lepo petje v naši cerkvi;
odstopil je pevski zbor, na kojega je bil
ponosen vsak župljan, marveč se slišijo
le glasovi nedolžnih otrok. Med tem, ko
je bila prej cerkev ob nedeljah in prazni-
kih zmiraj polna, je zdaj večinoma polu
prazna.

Odkar nas je prečastiti g. Kompare zapustil, nismo slišali v naši cerkvi več ganljivega govora o verskih resnicah, ker sedaj se v naši cerkvi naš mili jezik jako zlorabi. Človeku nevršečno udarjajo na uho pripovedi ali pridige, ki se držijo v najgršem narečju tako, da, če bi se prav smelo o tem več govoriti, bi se ne moglo, ker bilo bi prepohujljivo.

Pokojna Antonija Godina, žena Antona Godina po domače Pačko je v svojej oporoki volila, da bi za pogrebom pevcu peli, kar se je pa pevcem prepovedalo ter se celo redastvo poklicalo na pomoč.

O nekem denarju je bilo nekaj čitati celo v laškem listu „Il Piccolo“.

Torej zopet blaženi laški jezik!

Stare naše šege in običaji se skrunijo vse in povsod, samo kar se tiče bire, se strogo navade drži in celo „kôša“ se ne pogreša o takih prilikah.

Iz vsega tega naj bi štovani čitatelji teh vrstic spoznali so li zgoraj omenjene tožbe prebivalcev naše vasi in sploh vseh župljanov opravičene. Nekateri so dosedaj tekmovali med seboj, kdo bode bolj deležen vsakovrstnega žrtvovanja za cerkev, bodisi v duševnem ali gmotnem obziru.

A zraven drugzega pogovarjanja se sliši pogosto: Prišel je k nam sam in to le pod zaščito naših najzagrizenejših nasprotnikov; seveda, da zadobi njih podporo, obljubiti jim je moral, delati tako, kakor bodo oni vzkazovali; torej iztrgati nam iz srca narodni čut, vničiti nam vse nade do boljših časov v narodnem oziru in ker vera brez naroda ni mogoča, zatreti v narodu tudi verski čut, kar pa upamo, da se mu ne bo posrečilo; kajti Bog, v katerem upamo, bode uslišal naše prošnje, koje so le te, da bi nas na vsak mogoč način rešil takega veri in narodu nevarnega bitja.

Z Notranjskega, 25. junija. (Izv. dop.) Volitve v deželni zbor so pred durmi. Mnogo se od tukaj še niso opisovale, ker pa uže mora biti tako in ne drugače — pa bodi. Kakor je obče znano, gojimo Notranjci prav toplo željo, da bi imeli poleg zaslužnega moža g. dr. Vošnjaka, za deželnega poslanca d o m a č i n a, kateri ima vsa potrebna svojstva pristnega narodnega zastopnika. Isto željo izrazili smo bili tudi pred tremi leti, ter si izbrali izmed dveh domačinov-kandidatov, sposobnejšega in bolj znanega g. Hinka Kavčiča. Vsak odkritosrečno opazovalec nam mora priznati, da se nismo varali v tem možu. Dasi novinec, ni zamudil, ko je bilo treba zagovarjati ter braniti pravice in koristi svojih volilcev, oziroma davkoplačevalcev. Tako splošno priznanje čuli smo iz ust mnogih gg. deželnih poslancev, mej kojimi je omenjeni gospod jako priljubljen. Tudi o raznih slovesnih prilikah čuli smo napitnice iz ust č. gg. duhovnikov, ki so priznavali zasluge g. Kavčiču ter mu napisali kot vrlemu narodnemu zastopniku. Ne bi omenjal tega, a ker se baš v napitnicah odkrito izražajo osebná mnenja, nisem mogel zamolčati. Skušnja je učiteljica življenja, ta skušnja bodi učiteljica tudi nam. G. Kavčič je svojo skušnjo kot narodni zastopnik uže dostal in kakor vsakdo ve in vidi: č a s t n o dostal. A komaj so minila tri leta, uže ga hočejo nekaterimi zamenjati brez kakega uzroka z drugim — v tej zadevi z neskušencem.

Kdo bi nam potem mogel reči, da smo zavedai, če ne volimo moža, kojega dobro poznamo, da se je vselej kazal kot pravi, zanesljivi in odločni narodni zastopnik, kakaršnega bi si marsikoj kraj želel imeti zastopnikom svojim. Ako njega ne bi volili, pokazali bi se popolnoma nehvaležne sluga, koji plešejo tako kakor jim godejo drugi. In tukaj gre tudi za našo korist, toraj se nam ni šaliti ter si prebirati, ker je dosedanji kmetiški zastopnik tudi sam kmetovalec, ki dobro pozna naše križe in težave ter je popolnoma več v zastopanju svojih volilcev, zastopal nas bode izvestno bolje nego kak

— novinec. Ne prodajajmo prvenstva za skledico leče. Srce in zdravi um velita nam činiti tako, in tako bomo volili.

Ako bi pa svoje odločne zagovornike tako prezirali kakor bi nekoji radi, bili bi na jako krivem potu: kopali bi sami sebi propad, v kateri bi gotovo strmoglavili. Da bi pa uprav mi Notranjci, ravnali tako nespametno ter si morda prebrali slabo za dobro, to se pač ne sme zgoditi; toliko mož ima Notranjska še vedno in varovali jo bomo takega čina. Če bi tako ravnali k a k o r n e b o m o, slični bi bili onemu Ribničanu, ki je konja iskal, rekoč: „Saj vajm, de je v taj dulinu, pa ga grem vender v ũno-le poiskat“. Izogniti se hočemo vsakeršnemu očitaniu ter se pokazati v dan volitve kot zavedni in nevstrašni Notranjci; voliti hočemo svojega domačina vrlega narodnega kmetiškega zastopnika g. H i n k a K a v č i č a. Kot poznat rodoljub, z dušo i telom Slovan, ima vsa svojstva pristnega slovenskega zastopnika. Živil nam ga Bog!

Iz Oreška 21. junija (Izv. dop.) Uže v soboto večer t. j. 15. t. m. oglašajoči se topovi naznanjali so, da bode za Orehek prihodnji dan prevelike važnosti. Preteklo nedeljo pokazala se je res vas v najlepšem svojem oblačilu. Za rana zbrali so se vaščani ter skušali drug drugega prekositi v delu. Nekateri so postavljali maje, drugi zopet razobešavali zastave, kojih je bilo nad štirideset, zopet tretji i to so bila vrla naša dekleta, so pletla vence, s kojimi so skušale okrasiti družtvene prostore. Pripravilo je namreč narodno bralno društvo prapor svoj, pod kojim se bode po vzgledu drugih potegovalo za pravice i narodnost svojo. Ob treh bila je mala otroška veselica, mesto na dan sv. Alojzija. Sosedje naši pokazali so, kako jim je na sreci mladež tukajšnje šole. Bog jim poplati trud in ljubezen, koje goje do nežne mladine naše. Vsemogočni jim povrni, kar so poklonili nadi naše prihodnosti. Ob štirih prišla je obče zaslužna požarna bramba postojnska in ž njo tudi mnogo odlične gospode. Častna požarna bramba pokazala je, da spolnuje odrešenikove besede: „Veselite se z veselimi“. Pokazala je s svojim pohodom, da ni samo pripravljena v sili pomagati nesrečnejšem, marveč, da jej je na srcu probujenje našega naroda. Gotovo, da zasluzi takšna narodna požarna bramba, da bi imela v vsakej vasi podružnico svojo. Najsrčnejšo zahvalo dolžni smo jej izreči kati, da je tako okrasila naš narodni praznik.

Ob petih je prišel velezaslužni gospod župnik iz Hrenovic blagoslovit družtveni prapor. Ves dan pripravlja ose je k dežju; debele kaplje jelo se uže padati, ko se prikaže iz družtvenih prostorov prapor. Naenkrat se je zjasnilo nebo ter pokazalo jasno svoje lice, gotov dokaz, da ima Slovence vsaj ljubi Bog rad, čeprav nas žele ptuji narodi popolnoma poteptati ter nas hočejo imeti za svoje sužnje.

Pevaje šel je ves sprevod iz družtvenih prostorov na vrt največe naše dobrotnice preblage gospe Nollu. Zaslužna požarna bramba delala je od družtvenih prostorov do vrta častni spalir. Na vrtu je velecenjeni g. župnik s kaj lepimi in v srce segajočimi besedami povdarjal važnost današnjega dne. Nato so zapeli vrli naši pevci: „Želje Slavjana“. Gospica Srebotnjakova je z krepkimi in jednatimi besedami nazdravila družtvo, ter podarila v imenu vrlih naših deklet krasne trakove za prapor. Nato se zahvali gosp. učitelj visokorodne gospodi in sicer velecenjenemu g. župniku, preblagorodnemu gosp. Josipu Deklevi iz Postojne kakor kumu, premilej gospej Nollu kumici, za preveliko požrtvalnost, koje goje do malega družtva. Zagotavlja tudi največo udanost i najsrčnejšo naklonjenost ob vsakej priliki tudi dejanski kazati.

Zahvalil se je tudi vrlim Orehovčan-kam za preprijazno udanost do narodnega bralnega družtva.

Veselim srcem zahvaluje se dalje govornik tudi zbranim gostom, želi najboljših vspehov častnej požarne brambi. Dalje se g. govornik ozre na zastavin trak ter povdarja, da mu je najsvetejša dolžnost ozreti se tjekaj, kjer stoji geslo: „Vse za vero, dom, cesarja“. Vabi zbrane, naj bi bili ob vsakej priliki pripravljene, vse storiti, da se ne onečasti, kateri teh treh najmenitnijih predmetov. Povdarja potem naj bi bili vedno zvesti, v sreči ali nesreči tem trem najvažnejšim faktorjem ter da naj bi žrtvovali, ako bi trebalo tudi zadnjo kapljo svoje srčne krvi za najboljšega, najpravičnejšega, najljubeznivejšega in najusmiljenejšega očeta, premilega nam vladarja Frana Josipa I. Ter povabi zbrane naj zakličejo trikratni slava in gromoviti živio narodu slovenskemu, koji je prvi steber cesarstva avstrijskega. Burni „živio“ in „slava“ klici pritrjevali so njegovemu govoru. Potem zapoje zbrano občinstvo „cesarsko pesem“. Zastava se vrne v družtvene prostore, a iz navdušenih src zadoni: „Ustanimo zarja vstaja“. Tako v lepej složnosti smo se zabavali do pozne noči, dokler nas ni častna požarna bramba zapustila. Še enkrat smo se jim najudanejše zahvalili ter jih odpustili z bratskim „na zdar“.

Praznovali smo v resnici tak dan kakoršnega Orehek še ni doživel. Vsak je odšel s željo, da bi naše družtvo, ki ima tako železno voljo, napravilo kmalu še kakšno slovesnost.

Razvidi se, da se je jel tudi borni naš rod zavedati, če se tako združimo ter skupno delujemo premaga nas ne najhujši sovražnik in vresničijo se beseda pesnikove, da:

„Človeštvo ena bode naj družina
Rešitelj svetu, bode naj Slovan“.

V Košanskej Dolini dne 20. junija. [Izv. dopis]. V naši Košanskej Dolini vlada že mnogo let veliko pomankanje. Ljudstvo trpi pomankanja živeža kajti minuli so nekdanji dobri časi, v katerih si je tukajšni prebivalec zaslužil mnogo novcev s prevažanjem blaga iz postaje svt. Petra v Bistrico in Reko. Vse to je ponehalo leta 1872 ko se je zgradila železnica svt. Peter-Reka; prišle so tudi slabe letine in revščino pomnožile. Ljudstvo je obteženo z davki in pristojbinami, vendar pa ako ob tožbenih dneh zajdeš v uradne naše c. k. okrajne sodnije, videl bodeš stati skorej pred vsakim uradnikom pisarja našega Dolinarja, kateri toži zdaj za nično posest zdaj za to in to posojeno svoto za razžalenje časti itd. Vse to mnogo stane in troši se brezpotrebno drag čas in denar. Žalibog, da se v naši dolini dogaja še nekaj drugzega kar je gotovo tudi uzrok uboštvu, prepiru, razuzdanosti, potrate težko zaslužnega denarja. Menim namreč grdo navado uže davno ustanovljenih plesov ob cerkvenih shodih, ali žegnanjih. Na teh plesovih se vidi kako naša mladina ponosno stopa našopirjena, na vse čudne načine napravljena, tu ne vidiš nobene revščine, nobenega pomankanja ampak same fante gizdavo oblečene kajti ni ga skoro, da se nebi iskazal s sreberno žepno uro in verižico, tako, da ni več razločiti med kmetom in gospodom. Isto opaziš tudi pri dekletih, ki se nosijo enako gizdavo in šopirno ter tratijo denar v malovredni ples ne da bi ga boljše porabile. Želeti bi bilo zatgadel, da se ta škodljiva navada opusti ter da vlada in županstva te vrste veselice prepovejo. I. Rodoljub.

Občni zbor

Podružnice sv. Cirila in Metoda na Greti. (Konec.)

Predsednik pokliče nato blagajnika, g. I. Ferluga naj poroča o svojem delovanju. Iz poročila blagajnikovega vidimo, da je

podružnica v dobrem denarnem stanju, kajti v blagajni je uže preko 100 glđ. Stavljeno na glasovanje vsprejme se jednoglasno. — K 4. točki „posamezni predlogi“ oglasilo se je več govornikov. Izražali so vsi željo, naj bi se v kratkem napravil slovenski otroški vrt na Greti. Predsednik omenja, da je o tem uže pisal v Ljubljano slavnemu vodstvu. Naše politično stanje v okolici je sedaj neznosno, a upa, da se bodo v kratkem merodajnim krogom oči odprle, da bodo spoznali „stražo ob Adriji!“ — Okoličani ne bodejo pač vedno samo zato na svetu, da bi vrle svoje sinove v vojsko pošiljali in davke plačevali! Nekateri „narodnjaki“ sicer pravijo da bode bolje, a mi ne smemo le čakati, delovati moramo med tem sami in prvo naše delo naj bode, da odpremo na Greti kakor hitro mogoče slovensko otroško zabavišče! — Neki drug govornik je predlagal, naj bi podružnica nabirala darove, obleke itd. Predsednik se strinja s predlogom govornika ter omenja, naj bi podružnica napravila vsako leto „božičnico“ kakor podružnica v mestu. Dokler nimamo pa lastnega otroškega zabavišča razdelilo naj bi se nabrane darove otročičem iz Barkovelj, Grete in Rojana, obiskujoče slovenske razrede dotičnih šol. G. Andrej Martelanc predsednik več družtev v Barkovljah — (v Barkovljah se nahaja več domačih narodnih družtev, katera imajo uže na tisoče pramoženja i o katerih bode pisatelj teh vrstic spregovoril v spisu — govorečem o okoličanih) — omenja, da bi v tem lahko delovali odborniki domačih družtev; naj bi oni podružnico podpirali, da bi v ta namen darove in novce nabirali. Razpravljalo se je nadalje o tem ter prešlo slednjič k 5. točki dnevnega reda: Volitev novega odbora. Ud g. Čokelj predlaga, naj bi se volilo „per acclamationem“ ter čita imena dotičnih gg. odbornikov. Predlagani so ti le gospodje: Predsednikom Dragotin Martelanc, tajnikom Anton Škabar, blagajnikom Jakob Ferluga. Namestniki: Andrej Martelanc, Just Piščanec, Vekoslav Jerina. Pregledovalci računov: Ivan Plesnik, Franjo Godnig in Just R. Stavljten ta predlog na glasovanje vsprejme se jednoglasno. Ud, dotični predlagatelj g. Čokelj misli, da niso vsi člani v tem edini ter prosi predsednika naj stavi njegov predlog zopet na glasovanje. Zgodi se to in predlog je bil vsprejet jednoglasno, g. Čokelj pa se izrazi s tem zadovoljnega. Predsednik g. Martelanc zahvaluje se na to, ter pravi, da bode novoizvoljeni odbor vedno deloval po svojih močeh, enako se zahvaluje v imenu celega odbora.

Po končanem zborovanju zapeli so vrli pevci „Adrije“ nekaj krasnih naših zborov in občinstvo se je zadovoljno razšlo, z nadejo, da se pri prihodnjem obnem zboru vidimo v še večjem tevilu, da bomo mogli o večjih vspehah poročati. X.

Domače vesti.

Imenovanje. Trgovinski mini-ster imenoval je poštnega oficijala gospoda Ivana Basaja ces. kr. poštnim kontrolorjem za Gorico. Čestitamo!

Imenovanja. N. E. namestnik in predstojnik finančne direkcije v Trstu je imenoval colnim pregledovalcem v Kopru J. Witvar; colnim oskrbnikom v Rovinju S. Schwidek; colnim oficijalom v Trstu S. Fried; asistentom v Piranu F. Sauli; asistentom v Kopru J. Hartman; asistentom v Voloskem Petra Kolar, dosedanjega računskega podčastnika pri 72 brambovskem batalijonu pri sv. Ivanu; davčnim inspektorjem E. Rovis; fin. konceptistom. Dr. Colcuc; začasnim fin. koncep. J. Tomažič; c. kr. višje sodišče v Trstu je imenovalo kancelistom v Ajdovščini C. Schrey; kancelistom v Rovinju I. Rasatti in sodnim avskultantom dr. C. A. Giacomelli.

Volitve v Istri, ki so bile tako burne, kakor še nikdar, so v kmečkih občinah

zvršene. Naša stranka se je podala v boj z neomahljivim zaupanjem v svojo moč, in da se je vse vršilo po pravici, bili bi si priborili kljub vsem nam neugodnim razmeram vendar še več poslancev nego smo jih. Vsekako smemo pa biti tudi s tem uspehom zadovoljni; pa Italijani, ki so se bahali, (ali pa morda same sebe tolažili), da ne bode v prihodnjem dežel- nem zboru nikake premembe, so se za to pot ljuto prevarili. Uže danes imamo mi svojih osem poslancev za vnanje občine. Ker imamo v kmetskih občinah večino, osigurano nam je tudi eno mesto v dežel- nem odboru. To je vendar uspeh, h kateremu je pripomogla samo zavest našega naroda v Istri. Živel naš narod, slava našim zavednim volilcem. Izid volitev je nastopil:

Pazin: Laginja i Dukić izabrani jednoglasno za zastupnike ovoga kotara.

Volosko: Jednoglasno izabrani Mandić i Jenko za ovaj kotar.

Koper: Pobjedismo; izabrani V. Spinčić i Flego sa 60 glasova; protivnici dobili 20 glasova.

Krk: Volarić i Seršić izabrani sa tri- deset dva glasa proti četrnajst protivničkih glasova.

Volitve za goriški deželni zbor. V okraju sežanskem izabrani so enoglasno za poslance Mohorčić in Abram, v goriškem okraju dr. J. vitez Tonkli in prof. Cerin, v gradiški pa Deltore. V tolimskem okraju izvoljena sta dr. Gregorčić in dr. Nikolaj Tonkli soglasno.

† **Karl Temšar** župan v Senožečah umrl je dne 22. t. m., v 68 letu; pogreb se je vršil dne 24. t. m. Med svojimi znanci bil je jako spoštovana oseba. N. v m. p.

Tržaško podporno in bralno društvo javlja čast članom da bode imelo dne 7. julija izvanredni občini zbor.

Dnevni red: 1. Predrugećenje društvenih pravil po novi postavi leta 1888. 2. Volitev odstopivših svetovalcev in svetovalk. Kje bode zbor se naznani pozneje.

ODBOR.

Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici bode naposled vendar enkrat moglo javno blagosloviti svojo zastavo, koja si je omislilo uže pred petimi leti. Javnemu blagoslovljenju in sprevedu po mestu stavila je dosedaj nebrojnih ovir deželna politična vlada tako, da je moral odbor slavnost odložiti na nedoločeno dobo. Še-le z razpisom c. kr. namestništva od 5. junija t. l. je naznanilo okrajno glav- arstvo društvenemu predsedništvu, da je namestništvo dovolilo, naj se slavnost vrši po istem vspredu, ki ga je sestavilo druž- tvo samo.

Slavnost se bode vršila v nedeljo dne 7. julija, to je na prvo nedeljo po godu sv. Cirila in Metoda, društvenih patronov. Predpoldanska slavnost, sv. maša in bla- goslovljenje bode v cerkvi sv. Ivana, ozi- roma na prostoru zunaj cerkve; popoldan- ska veselica in banket pa v prelepih pre- storih gostilne pri „Ogerski kroni“ v sre- dini Gorice. Zastavi bo kumovala plemen- ita gospa, visokorodna grofinja Dragotina Lanthieri, iz starodavne plemenitaške hiše, ki ima obširna posestva na Goriškem in Kranjskem, čije členi so se odlikovali na cerkvenem, državnem, vojaškem in znan- stvenem polju.

Natančnejši program se priobči v krat- kem. Gotovi smo, da bode o tej priliki v Gorico prišlo mnogoštevilnih gostov iz vseh slov. pokrajin.

Natečaj za darila in podpore ustanov- ljene po ranjcem Economu je odprt do 30. t. m. Pravico do teh podpor imajo ubožni in pridni obrtniki, delalci in dni- narji, udove in nesposobni delalci. Istega dne se bodo podelile tudi štiri dote vsaka po 240 gl. ubožnim, pridnim in poštenim nevestam, ki se poroče v tem letu. Prošnje se predlagajo pri mestnem magistratu.

Za družbo sv. Cirila in Metoda na- zbrali so prijatelji Vekoslava for. 303½. — Peveci delalskega podp. društva slaveč Ivana nabrali so 1 goldinar. — V pušici namešćeni v Čitalnici nabralo se je f. 3.

Za družbo sv. Cirila in Metoda na- bralo se je: V spomin tretje obletnice ne- pozabljivega Ivana Dolinarja mesto venljivega venca na grob, sledeće svote zbrane po gospodih: Fr. Kravos, I. Ipavie, M. Polšak, Fr. Kobal, V. Jerina in Bizjak. — Darovali pa so: N. N. v kavarni „Te- desco“ 1 gl., A. Škabar, I. Vičić, I. Šutaj I. Požun, V. Jerina in A. Može po 50 kr.; J. Može 40 kr.; Fr. Ivanovič, I. Umek, Križ L., Tonko J., Mramor, I. Gulin, F. Kobal, A. Šćuka, D. Kravos iz Ajdovščine po 30 kr.; M. Polšak, F. Ilinčić, F. Zorn, A. Sancin, Boroščekov, J. Straus, J. Mikol, Trpin Fr., A. Čokelj, Fr. Kravos, A. Ličen, Vuhovec, J. Fabjan, F. Furlan, A. Švigel, J. Habe, F. Žgane, Jakob Pertot, Š. Flo- rerin, J. Ipavie, M. Žetko, I. Pirih, Ž. P., Jožefa Pertot, M. Prele, A. Duje, Ant. Štolfa, J. Umek težak, A. Kolman, P. Silič, F. Martin, D. Šmidt po 20 kr. A. Vertovec, A. Frank, D. Mervar, F. Benko, Pipa, Godesa, Križk, A. Krolik, A. Grap- nik, Krokari, Š. Devetak, A. Ferluga, M. Cerkvenik, J. Znidarčić, A. Vouk, Anton Grmek, A. Ubač, J. Kristan, J. Cesar, G. Perjavie, K. Šnajder, M. Vidmar, A. Kre- čič, S. Jakomin, A. Domšičič, Ajca, J. Hlad, J. Šnebel, Švigel, A. Sancin, M. Dumič, G. Domšičič, Sosedov sin, M. Me- tlikovič, M. Ostroska, I. Rušje, A. Furlan, A. Vidmar, G. V., J. Vouk, Plevna, K. Kompore, M. Straus, A. Maričić, J. Ma- lečkar, I. K., L. Ostroska, G. Istinič, A. Urabic, J. Bratina, J. Sklemba, A. Jer- nejčić, A. Z. Kolesa, J. Kuhelj, F. Brau- dih, J. Turkovič, Neimenovani, M. Ženko, A. Ličen, V. Godina, Verdikon, V. Pe- trovčić, N. N., R. Benčina, Ant. Levec. Medved po 10 kr.; Iv. Kovačić 15 nvč.; I. Miklačić 5 nvč. in N. N. eden novčić. Skupaj 20 gl. 31 kr.

Poznatí občinski tajnik dekanški, do- poslal nam je nastopno dopisnico, v katero je zliil vso svojo starinsko italijansko kul- turo. Dopisnica slove:

Vas lepo prosim „Mattino“ od 21. junija t. l. št. 1344 čitati, in sicer „Dopis iz Dekani“ katerega sem jaz pisal.

Ako najdete v temu dopisu kaj, da bi bilo neresnično, pišete proti meni, kar hočete, meni je „šezko jedno“, pravi čeh.

Jest govorim v korist našemu ubo- gemu kmetu, in ker vsak človek lahko misle kar hoče (ker, die Gedanken sind frei) tudi jest mislim da bi bil za nas, boljši Franza nego Flego, ker Flego z njegovo trdo glavo, gotovo ne bo nič od- pravil, in na zadnje bo mogel sam kmet trpeti.

Ako ste Vi in „clique“ druge mne- nje, bodite.

Vas pozdravljam Ivan Monfreda Dekani 24/6 1889 obč: tajnik

Sedaj, ko imamo volitve za sabo, bode g. Monfreda vsaj lahko povedal svojim italijanskim prijateljem in pokroviteljem, da jim je v Koperščini za večno odzvonilo in da jih niti lokavo pridobljeni sloven- ski glasovi ne morejo več rešiti, še manj pa taka kultura kakeršna odseva iz gori- navedene dopisnice!

P. n. gospodom volilcem velicega po- sestva. Kat. pol. narodno društvo „Slov. jez“ vabi Vas uljudno k volilnemu shodu, ki bode v Kviškem dne 30. junija t. l. ob 5. uri pop. Odbor „Slov. jez“.

„Indipendente“ prepovedan. Minolo soboto je državno pravdnštvo ustavilo iz- hajanje tega ultralahonskega časopisa, or- gana mestnega magistrata in primorskih neodrešencev, in to na podlagi §. 11 tis- kovnega zakona, drugi odstavek. Po zad- njem zapadejo zaporu od enega tedna do jednega meseca in globi od 50 do 500 f. vsi oni, ki javijo predpostavljene oblasti

neverjetna poročila o uredniku časopisa, da oblast preslepé. — Menda je prepoved v zvezi tudi s zadnjimi preiskavami in za- poru. Vsakakor se godé v Trstu čudne stvari. Nastane pa prašanje: kdo bode sedaj javno zagovarjal interese ultralahon- ske stranke? Za umršim papežem, izvoli se drugi — za prepovedanim Indipenden- tijem, rodi se najbrže drugi ali se ta na- loga poveri njegovemu majhnemu prvorojencu, ki bode kaj vesel, da mu bode možno zastopati zajedno društvo „Progresso“ in „pantigane“ na tržaškej Reni!

Toča je dne 14. t. m. krajema uni- čila pridelke polja v Trebelnem pri Mo- kronogu na Kranjskem.

Strašen pretep je nastal predsinoc- njim v nekej krčmi v starem mestu mej nekaterimi grškimi in laškimi mornarji. Nek M. Russi bil je z turškimi nožem smrtno ranjen po necem černcu imenom Muhamed Arab; vlekel se je do velicega trga, tu onemogel in umrl. Druge tri so prenesli v bolnico kjer so v smrtnej ne- varnosti; ostale so vteknil v zapor. To so prave „tajnosti starega mesta“!

Onega R. Costantiniija, ki ga je re- darstvo vsled hišne preiskave zaprlo potem pa zopet izpustilo, izpokali so iz Trata na podlagi zakona od 27. julija 1872 ker se je tod brez službe potepal. Sedaj se na- haja zopet v rojstnem gnezdu Rovinju.

Dom in Svet. št. 6. II. tečaja prinaša naslednjo vsebino: Groblje, balada po na- rodnej pravljici A. K. Črnočolec spisal Krasjanin (Dalje); Iz burkaste preteklosti Mihe Gorenjskega, spisuje Tine Brdnik; Srečen lov, umoreska spisal M. O. (Ko- nec); Domača zemlja, pesen; Strupene rastline, piše S. Robič III.; Ali je umet- nost sama sebi namen? spisal Andrej Kalan: Slovstvo; Raznoterosti.

Živineka kuga na Kranjskem je po- nehala in prosta je zopet kupčija z pra- čiči in govedu po sejmovih.

Bratje „Sokoli“!

Podpisani odbor vabi Vas, da se v ponedeljek 8. t. m. ob 8. uri zvečer snidete v telovadnici, radi pogovora o letošnjih izletih. Na zdar!

ODBOR.

Listnica uredništva.

G. I. T. — „Sob. pisma“ nismo mogli ob- javiti radi pomanjkanja prostora. Oglasite se zopet; zdravi! — G. Gr. dopis in oglas nam je došel prekasno in moral je izostati.

Listnica upravnštva.

Gospod V. D. v m. P. Vse v redu. Na zdar!

Dunajska bors

25. junija

Enotni drž. dolg v bankovcih	—	—	gl. 88
—	—	—	84.80
Zlata renta	—	—	108.95
5% avstrijska renta	—	—	98.95
Deinice narodne banke	—	—	905.—
Kreditne deinice	—	—	351.—
London 10 lir sterlin	—	—	119 35
Francoski napoleonidori	—	—	9 46
C. kr. cekini	—	—	5.66
Nemške marke	—	—	58 25

Z bridko potrjim sreem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, preža- lostno vest, da je naš preljubljeni in nepo- zabljivi sin oziroma brat in unuk,

Anton Martelanc,

bivši strožaj na avstro-ogerskem parniku „Thisbe“, umrl v bolnišnici v Rio Janeiro v Ameriki dne 11. Aprila 1889.

Priporočamo ga v blag spomin! V Barkovljah, dne 21. junija 1889.

Žalujoča obitelj.

Zahvala.

Ob bridkej izgubi svoje nepozabljive skrbno in presrečno ljubljene soproje, sestre, matere in tačče

Marije Štrukelj

izrokujejo tem potom vsem prijateljem in znan- cem za jako tolažljivo sočutje, ki se je nam skazo- valo v toliki meri, a osobito slavnemu pevskemu društvu „Hajdrih“ za krasno in ganljivo petje za obilno spremstvo k zadnjemu počitku, svojo najiskrenejšo in najtoplejšo zahvalo.

Na Proseku, dne 20. junija 1889.

V imenu žalujočih:

Janko Štrukelj,

učitelj.

Posilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerk- venih posod in orodja iz čistega srebra, kineš- kega srebra in iz medenine najnovješe oblike, kot

monstranc, kelihov, svetilnic in svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsa- kega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

11-24 **Teodor Slabanja,** srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17

Stare reči popravim, ter jih v ognji pozlatim in posrebrim. Čl. gg. naročniki naj mi blagovole poslati iste nefrankovane. 24-11

Posilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Edina, velikanska

zaloga papirja za tapetarje

in velika zaloga

ŠPANJSKIH STEN

22-104 pri **G. BERTIN-U**

Via Caterina št. 2.

Na zahtevanje cenike zastoj in franko.

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvat- sko-slovenskih gradovah i mjestah, sa so- lidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pisмени strojevi providjenu, **JEDINU SLAVENSKU**

TISKARU U TRSTU

Ista prima i obavija svaku naručbu bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla te preporuča se osobito za ove vrsti tis- kanić kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artlju i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, rasporede, ula- znice, oglase, pravila, izvješća, zaključne račune, ročištnike, punomoći, cijenike, jestvenike, svako- vrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli brzom i točnom podvorbom, toli jeftinom cjenom i ukusnom izradbom.

Drži u zalihi (skladišću) sve potrebno tiska- nice i knjige za crkvene urede.

Onda ima na prodaj sljedeće knjige:
Kmetijsko berilo za nadaljevalne tečaje ljudskih škol in gospodarjev v pouk čena prije 50 nvč. sada 40 tvrdo vezana . . . n. 60
Sodnijski obrasci sastavil B. Trnovec . . . n. 20
Vilim Tel, prevod Cagnera . . . n. 40
Ljudmila prevod J. Lešana . . . n. 20
Filip prevod Križmana . . . n. 20
Antigona prevod Križmana . . . n. 20
Trst in okolica od Sile . . . n. 30
Pjesma o zvonu prevod A. K. Istranin . . n. 20
Istra pjesma . . . A. K. . . n. 20

Ove su knjige jako prikladne za darove o praznicah zato ih sl. občinstvu preporučamo. Kod naručivanja tiskanica i drugog, molimo naznačiti to čeno naručbu i dotični naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Via Carintia br. 28 u Trstu.

Vporabite ugodno priliko!

Prevezl sem od likvidacije neke velike tvorcačepnih ur v razprodajo ostalo zalogo ur in, ker sem primoran iste čim prej razpečati, odločil sem se, uže tako neverjetno nizko ceno še enkrat znižati. Jaz prodajam zatogadelj samo še malo časa lepo dobro tekočo žepno uro z pozlaćenom okrovom, skupno z krasno pristno pozlaćeno verižico za nečuvno nizko ceno gl. 2.55. Vporabite tedaj ugodno priliko in naročajte takoj kajti vsled ogromne razprodaje bode zaloga kmalu pošla. Prosim v naročilnih pismah ceno gl. 2.55 izrečno povdarjati, na kar se bode pošiljatev proti poštnem povzetju takoj izvršila po „Uhren Central-Expedition Wien II. Bez. Darwingasse 23. — N. B. Neugajajoče blago se brez ugovora nazaj jemlje. —